

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Се прогласува Законот за земјоделското земјиште, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 27 мај 1998 година.

Бр. 07-2136/1
27 мај 1998 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с. р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с. р.

ЗАКОН
ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува користењето, располагањето и заштитата на земјоделското земјиште.

Член 2

Земјоделското земјиште како добро од општ интерес за Републиката, ужива посебна заштита и се користи под услови и на начин утврдени со овој закон.

Член 3

Одделни поими употребени во овој закон, го имаат следново значење:

1. "Сопственици" се титуларите на правото на сопственост на земјоделско земјиште во приватна или државна сопственост;

2. "Право на користење" е право да се остварува употребната вредност на земјоделското земјиште, од страна на сопствениците и сите други непосредни владетели на земјиштето, како што се концесионерите, закупците, плодуживателите (во натамошниот текст: корисници);

3. "Право на располагање" е право земјоделското земјиште да се отуѓи со продажба, подарок, размена, да се даде на користење на други лица со концесија, закуп и плодуживање и да се даде под хипотека;

4. "Обработливо земјиште" се ораници, бавчи, овоштарници, лозја и ливади;

5. "Штетни материи во земјоделското земјиште" се материи кои можат да предизвикаат промени на хемиските, физичките и биолошките својства на земјиштето како последица на што се намалува, односно попречува неговата продуктивна способност и се попречува неговото користење за земјоделско производство;

6. "Агротехнички мерки" се: обработка на почвата, ѓубрење, сеидба односно садење, нега на културата, борба против плевели, болести и штетници, жетва, берба, вадење на клубените луковици, здебелените корени и слично;
7. "Хидромелиоративни мерки" се: одводнување и наводнување;
8. "Агромелиоративни мерки" се: калцификација, хумификација, мелиоративно ѓубрење, отсолување и гипсирање;
9. Мерки за заштита од ерозија;
10. "Трајна пренамена на земјоделското земјиште" е таква пренамена кога тоа повеќе не се искористува за земјоделско производство;
11. "Времена пренамена на земјоделското земјиште" е таква пренамена кога тоа по одреден временски период може повторно да се искористува за земјоделско производство;
12. "Стварна службеност" е право на сопственикот (корисникот) на земјоделското земјиште за потребите на тоа земјиште, на одреден начин да се служи со туѓо земјиште (послужна недвижност), чиј сопственик тоа мора да го трпи или пак има обврска да пропушти одредени дејства на своето земјиште на кое инаку имал право да ги прави;
13. "Плодоуживање" е право да се ужива туѓо земјиште без ограничување, но со обврска да се сочува неговата суштина;
14. "Закуп" е облигационо-правен однос од кој за закупецот произлегува право да користи туѓо земјоделско земјиште и обврска да плаќа одреден надомест (закупнина) на закуподавецот и по одреден временски период да го врати земјиштето и
15. "Концесија" е одобрение кое државата го дава на определено домашно или странско физичко или правно лице за користење на земјоделско земјиште во државна сопственост.

Член 4

Заради вреднување на земјиштето и водење на даночна политика земјоделското земјиште во смисла на овој закон претставуваат: ораници, бавчи, овоштарници, лозја односно насади, ливади, пасишта, бари, трстици и рибници, како и друго земјиште кое се користи или не се користи (необработливо земјиште), а со примена на агротехнички и агромелиоративни, хидромелиоративни и противерозивни мерки може да се оспособи за земјоделско производство.

Градежното неизградено земјиште до неговото приведување кон целта, може да се користи за земјоделски цели.

Културата на земјоделското земјиште се утврдува според катастарот во кој се води евиденцијата на земјиштето, додека не се докаже спротивното.

За земјоделското земјиште евидентирано во катастарот како градежно земјиште, а кое се уште не е изградено, како катастарска култура се смета културата која била запишана во катастарот, пред тоа земјиште да премине во градежно, додека не се докаже спротивното.

Член 5

Правото на сопственост врз земјоделското земјиште, создава права и обврски и служи за доброто на сопственикот и на државата.

Член 6

Со земјоделското земјиште кое од поранешните сопственици е одземено со присилни прописи по 2 август 1944 година, државата не може трајно да располага (го продава, подарува или разменува), освен ако со закон поинаку не е уредено.

Член 7

Земјоделското земјиште во државна сопственост со кое стопанисуваат претпријатија, односно земјоделски задруги, а кое не подлежи на денационализација, со одлука на Владата на Република Македонија, може да се одземе од корисниците и да се даде на концесија во закуп и плодоуживање на други физички и правни лица согласно со условите утврдени со овој закон.

II. КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 8

Обработливото земјоделско земјиште, сопствениците и корисниците треба да го одржуваат за земјоделско производство.

Член 9

Плодноста на земјоделското земјиште се зголемува со преземање на агротехнички, хидромелиоративни, агромелиоративни и противерозивни мерки.

Член 10

Зголемување на плодноста на земјоделското земјиште, особено се овозможува со примена на следниве агротехнички и хидромелиоративни и агромелиоративни мерки:

- правилна и навремена обработка;
- ѓубрење, навремена сеидба односно садење на културите;
- нега на културата;
- борба против плевели, болести и штетници;
- навремена жетва, односно вадење на клубените луковици, столоните задебелени корени;
- одводнување и наводнување;
- класификација на киселите почви;
- хумификација, гипсирање на алкални почви, отсолување на солени почви и
- мелиоративно ѓубрење и слично.

Член 11

Владата на Република Македонија, донесува годишна програма за перманентното освојување на нови обработливи земјоделски површини, преку исушување на мочвари, исчистување на трстеници, грмушки, прнари, ормани, камењари што се во државна сопственост и во сопственост на правни и физички лица.

Член 12

На земјоделското земјиште може да се воспостави право на службеност.

Службеноста од ставот 1 на овој член се воспоставува на начин и под услови утврдени со закон.

Во поглед на утврдување на висината на надоместот за воспоставената службеност соодветно се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и овој закон, со кои се уредуваат закупните односи.

III. РАСПОЛАГАЊЕ СО ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 13

Со земјоделското земјиште сопствениците располагаат под услови и на начин утврдени со овој закон, освен ако со друг закон поинаку не е уредено.

Член 14

Со цел да се спречи уситнувањето на земјоделските парцели, а во функција на порационално користење на земјоделското земјиште и примена на современи агротехнички, агромелиоративни и хидромелиоративни мерки, во случај на продажба, размена или давање под закуп на земјоделското земјиште, право на првенство имаат: заедничкиот сопственик, сосопственикот и соседите чие земјиште граничи со земјиштето што се продава, разменува, или дава под закуп.

Правото на првенство од ставот 1 на овој член се остварува преку доставување писмена понуда од сопственикот до субјектите од ставот 1 на овој член. Ако повеќе од една страна ја прифати понудата, приоритет се дава на заедничкиот сопственик, потоа на сосопственикот, па на соседите чие земјиште граничи со она што се продава, разменува или дава под закуп.

Ако повеќе од едно лице од иста група на субјекти со право на првенство од ставот 1 на овој член (заедничкиот сопственик, сосопственикот или соседите) ја прифати понудата, сопственикот може да го понуди земјоделското земјиште на оној кој дал највисока цена во рамките на таа група.

Сопственикот од ставот 1 на овој член земјоделското земјиште може да го понуди и на јавен оглас.

Субјектите од ставот 1 на овој член правото на првенство го остваруваат ако ја прифатат највисоко постигнатата цена на јавната понуда.

Носителите на правото на првенство од ставот 1 на овој член се должни во рок од 30 дена да се изјаснат за прифаќање на понудата, во спротивно тие го губат правото на првенство и сопственикот може земјоделското земјиште да го понуди на друго правно или физичко лице.

Член 15

Земјоделското земјиште во државна сопственост може да се даде на користење со концесија, под закуп и плодуживање.

1. Концесија

Член 16

Концесија за користење на земјоделското земјиште од членот 15 на овој закон, Владата на Република Македонија може да даде на домашно и странско правно и физичко лице, и тоа за:

– фуражно производство за развој на сточарското производство за време од 20 до 30 години;

– нивско производство за време од 20 до 30 години;

– оранжериско производство за време од 30 до 40 години;

– долгогодишни насади за време од 30 до 40 години и

– за одгледување на дивеч и производство на риби за време од 10 до 30 години, освен ако со друг закон поинаку не е уредено.

На земјоделското земјиште, што е предмет на концесија, можат да се градат исклучиво стопански објекти што служат за примарно земјоделско производство.

Правата и обврските на концесионерот и државата во однос на објектот се уредуваат со договорот за концесија.

Член 17

Владата на Република Македонија, земјоделското земјиште го дава под концесија по претходно спроведен јавен конкурс.

Ако на објавениот конкурс од ставот 1 на овој член не се јави заинтересиран субјект, земјоделското земјиште се дава на концесија во постапка со прибирање на понуди кои се поднесуваат до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Владата на Република Македонија со одлуката за давање на концесија на земјоделското земјиште ги утврдува, почетниот износ на надоместокот на концесијата и потребата од доставување на програма за користење на земјоделското земјиште кое се дава под концесија во која се предлага видот на концесијата.

Член 18

Постапката на јавно наддавање или примање на понуди од членот 17 на овој закон се спроведува согласно со Законот за концесии.

Постапката од ставот 1 на овој член ја спроведува комисија од петмина членови од истакнати стручни лица од областа на земјоделството кои ги именува Владата на Република Македонија, по предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

По завршувањето на постапката од ставот 1 на овој член од страна на Комисијата, Владата на Република Македонија донесува одлука за давање на земјоделското земјиште на концесија.

Стручните и административните работи за издавање на земјоделското земјиште на концесија, ги врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 19

Врз основа на Одлуката за доделување на земјоделско земјиште на концесија од име на Владата на Република Македонија, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство со понудувачот на најповолната понуда склучува договор за концесија во писмена форма.

Договорот за концесија кој не е склучен во писмена форма нема правно дејство.

Член 20

Договорот за концесија, покрај елементите предвидени во Законот за концесии содржи и одредби за:

- големината и бонитетна класа, видот и културата на земјоделското земјиште;
- времетраењето на концесијата;
- начинот и условите за користење на земјоделското земјиште;
- можност и причини за отказ на договорот пред истекот на времетраењето на концесијата и
- давање можност за изградба на стопански објекти, помошни уреди и објекти за искористување на земјоделското земјиште, како и нивната припадност по истекот на времето на концесијата.

Програмата за користење на земјоделското земјиште од членот 17 став 3 на овој закон се приложува кон договорот за концесија и претставува негов составен дел.

Член 21

Договорот за концесија престанува по сила на законот ако корисникот на земјоделското земјиште, при обработувањето на земјиштето не постапува во согласност со членовите 31, 35 и 36 од овој закон, освен ако концедентот поинаку не одлучи.

Член 22

Средствата остварени од надоместокот за користење на концесијата на земјоделско земјиште во државна сопственост се приход на Буџетот на Република Македонија.

2. Закуп

Член 23

Земјоделското земјиште во сопственост на државата може да се даде во закуп (долгорочен и краткорочен) на домашно и странско правно или физичко лице.

Долгорочниот закуп од ставот 1 на овој член може да биде од пет до 40 години, а краткорочниот закуп до пет години.

Земјоделското земјиште од членот 7 на овој закон може да се даде во закуп најмногу до неговото враќање на поранешните сопственици, односно нивните наследници, освен ако со закон поинаку не е уредено.

Земјоделското земјиште земено во закуп не може да се даде во подзакуп.

Член 24

Земјоделското земјиште во државна сопственост се дава во долгорочен закуп по пат на јавен оглас под услови предвидени во членот 54 од овој закон.

Член 25

Договорот за долгорочен и краткорочен закуп на земјоделското земјиште во државна сопственост го склучува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и правното или физичкото лице кое дало најповолна понуда.

Закупецот на земјоделското земјиште во државна сопственост дадено во долгорочен закуп, може да бара да се изврши предбележба на договорот за долгорочниот закуп во јавните книги за евиденција на недвижности.

Член 26

На договорот за давање на земјоделско земјиште во државна сопственост во долгорочен закуп, соодветно се применуваат одредбите од овој закон што се однесуваат на договорот за концесија, како и одредбите од Законот за облигационите односи.

На договорот за давање на земјоделското земјиште во краткорочен закуп соодветно се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 27

Средствата остварени од давањето под закуп на земјоделското земјиште во државна сопственост се приход на Буџетот на Република Македонија и се користат за реализирање на мерките предвидени во член 32 од овој закон и програмата од членот 11 на овој закон.

Член 28

Во полза на одредени категории на социјално необезбедени лица (земјоделци без сопствена земја, стечајни работници, лица чиј работен однос престанал по основа на технолошки вишок, невработени лица, пријавени во Завод за вработување и корисници на социјална помош), Владата на Република Македонија може да даде земјоделско земјиште во државна сопственост на плодоуживање како вид на лична службеност.

Владата на Република Македонија ги определува категориите на социјално необезбедени лица, условите, критериумите и рокот на плодоуживањето.

Член 29

Земјоделското земјиште во сопственост на физички и правни лица може да се дава во закуп (долгорочен и краткорочен), под услови утврдени со овој и друг закон, освен ако договорните страни поинаку не се договорат.

Член 30

По исполнувањето на условите за престанување на концесијата, закупот и плодуюживањето согласно со овој закон, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство е должен на корисникот да му утврди отказан рок сообразен со видот на земјоделските култури кои се одгледуваат на тоа земјиште.

IV. ЗАШТИТА НА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 31

Заштитата на земјоделското земјиште од загадување и заразување се спроведува заради производство на здравствено исправна храна, за заштита на здравјето на луѓето, животинскиот и растителниот свет и непреченото користење и заштита на животната средина.

Заштитата на земјоделското земјиште од загадување и заразување се спроведува со забрана, ограничување и спречување од директно внесување на штетни материи во почвата, внесување на штетни материи во почвата со водата и со воздухот и преземање на други мерки за одржување и подобрување на неговата продуктивност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги определува материите кои се штетни за земјоделското земјиште, нивната максимална дозволена концентрација во почвата и мерките кои се преземаат на земјоделското земјиште со поголеми концентрации на штетни материи од дозволените.

Член 32

Заради заштита и спречување на ерозија на земјоделското земјиште се преземаат следниве противерозивни мерки:

– ограничување или потполна забрана на сечење и ископачување на овошки и шумска вегетација, освен од агротехнички причини или градежни зафати од општ интерес утврден во согласност со закон;

– рационално користење на пасиштата со пропишување на видот и бројот на добитокот, што ќе се напасува на единица површина, како и времето и начинот на напасувањето, освен ако поинаку не е уредено со друг закон;

– забрана за разорување на ливадите, пасиштата и необработените површини со наклон над 15% и нивно претворање во ораници;

– забрана на отстранување на хумусниот хоризонт, односно ораничниот слој на земјоделското земјиште;

– задолжително затревување на стрмните земјоделски површини со многугодишни фуражни култури и

– забрана на производство на едногодишни култури, односно утврдување на обврска на садење или сеидба на повеќегодишни култури.

Сопствениците, односно корисниците на земјоделското земјиште се должни да ги одржуваат долгогодишните насади и повеќегодишните култури подигнати поради заштита од ерозија на почвата.

Член 33

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, ќе пропише задолжително спроведување на мерките од членот 32 на овој закон, ако од нивното неспроведување се заканува значителна штета на сопственикот или на неопределен број лица.

Член 34

Доколку сопствениците на земјоделско земјиште, со примена на мерките предвидени во членот 32 од овој закон трпат определени штетни последици, за нив важат општите правила за надомест на штета.

Член 35

Корисниците на земјоделското земјиште се должни да спроведуваат мерки за заштита од пожари.

Забрането е на земјоделско земјиште палење на отпадни материи.

Член 36

За заштита на земјоделското земјиште од загадување и заразување, соодветно се применуваат прописите за заштита и унапредување на животната средина и природата, а во однос на одговорноста и надоместот на штета предизвикана од загаденоста и заразеноста на почвата, водата и воздухот, и од пожари се применуваат општите правила за одговорност и надомест на штета.

V. ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ

Член 37

Пренамената на земјоделското земјиште е трајна и временна.

Се забранува трајна и временна пренамена на земјоделско земјиште од I заклучно со IV бонитетна класа за неземјоделски цели, освен во случаите предвидени во членовите 38, 39 и 40 од овој закон.

Член 38

Министерството за урбанизам, градежништво и заштита на животната средина е должно при издавањето согласно на генералните урбанистички планови, што ги донесуваат општините, односно градот Скопје, да прибави мислење за трајна пренамена на земјоделското земјиште од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, доколку со плановите се опфаќа ново земјоделско земјиште од I до IV бонитетна класа, освен ако поинаку не е уредено со друг закон.

Член 39

По исклучок на членот 37 став 2 од овој закон, земјоделското земјиште од I до IV бонитетна класа може да се пренамени трајно и времено.

Трајна пренамена на земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член во неземјоделски цели може да се врши кога нема земјишта од пониските бонитетни класи, кога е тоа во согласност со Просторниот план на Републиката и кога е утврден јавен интерес со закон за изградба на објекти кои според посебни прописи се градат надвор од градежното подрачје.

Времена пренамена на земјоделското земјиште од став 1 на овој член може да се врши во следниве случаи: експлоатација на песок, чакал, камен, глина, површински копови, како и правење на депонии за цврст и друг вид отпад и други минерални суровини.

Корисникот на времено пренаменетото земјоделско земјиште од ставот 3 на овој член е должен во рок од три години по истекот на пренамената да го врати во првобитна состојба.

Член 40

По исклучок од член 37 став 2 на овој закон дозволена е пренамена на земјоделско земјиште од I до IV бонитетна класа во следниве случаи:

- при поставување на објекти од привремен карактер од 20 до 30 м² кои служат за засолнување, чување на алат и земјоделска опрема и привремено сместување на земјоделски производи;
- изградба на објекти кои служат за одбрана од поплави, за одводнување и наводнување на земјоделското земјиште, за уредување на порои, како и за заштита на водата од загадување;
- изградба на стопански објекти кои служат за примарно земјоделско производство;
- пошумување на земјоделско земјиште со стрмнина над 15% и до IV бонитетна класа, кога обврската за пошумување на таквата површина ја бара сопственикот, односно корисникот
- при изградба на објекти од лице државјанин на Република Македонија на кое таков објект е уништен од големи природни непогоди (земјотрес, поплава, пожар и слично) и
- правни и физички лица за изградба на јавни објекти (училишта, здравствени установи, сакрални објекти, објекти од култура и слично) уништени од големи природни непогоди.

Член 41

За трајно пренаменетото земјоделско земјиште од членот 39 став 2 на овој закон се плаќа надоместок во висина на пазарната вредност на земјоделското земјиште во местото каде тоа се наоѓа, зголемена за пет пати, поради намалување на површината на земјоделското земјиште.

Ако корисникот на пренаменетото земјоделско земјиште не ја утврдил пазарната цена, неа ја утврдува надлежниот орган при Министерството за финансии.

Средствата од надоместот од ставот 1 на овој член се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија и се користат за намените утврдени со програмата од членот 11 на овој закон.

Член 42

Без платен надомест за трајна пренамена на земјоделското земјиште, не смее да се издаде решение за услови за градба или друга пренамена, ниту смее да се започне со користење на земјоделското земјиште и градежното неизградено земјиште за нова намена.

VI. НАДЗОР

Член 43

Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на него врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Републичкиот инспекторат за земјоделство во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство преку инспектори за земјоделство (во натамошниот текст: инспектори).

Член 44

Инспекторите од членот 43 став 2 на овој закон посебно вршат надзор во поглед на следниве работи:

- заштита на земјоделското земјиште од загадување и заразување со штетни материи;
- користење на земјоделското земјиште за неземјоделски цели, ако таквото искористување не е дозволено по овој закон;
- како се спроведуваат мерките за осигурување за заштита од пожар и наредување спроведување на одредени мерки за заштита од пожари;

- одржување на долгогодишните насади и повеќегодишните култури подигнати заради заштита од ерозија;
- спроведување на одредбите за пренамената на земјоделското земјиште;
- користење на средствата одобрени за спроведување на мерките за оспособување и уредување на земјоделското земјиште и
- вршат надзор и во поглед на други работи согласно со одредбите на овој закон и актите донесени врз основа на него.

Член 45

Инспекторот, ако утврди дека е повреден овој закон или пропис донесен врз основа на него писмено ќе ги констатира неправилностите – повредите и недостатоците и со решение ќе ги одреди мерките и рокот за нивно отстранување.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се поднесе жалба до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 46

Ако инспекторот утврди дека со повреда на прописот е сторен прекршок од членовите 48 и 49 на овој закон, должен е без одлагање да поднесе барање, односно пријава за покренување на прекршочна постапка.

Член 47

Кога е потребно да се преземат итни мерки за отстранување на штета или спречување на настанувањето на опасност од штета која се заканува да настане со загадување и заразување на земјоделското земјиште со штетни материи, од пожари, пренамена на земјоделското земјиште спротивно на овој закон и други опасности, може со решението на инспекторот да се одреди дека жалбата не го задржува неговото извршување.

VII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 48

Со парична казна од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице ако:

1. Не ги применува мерките од членот 32 на овој закон;
2. Врши палење спротивно на членот 35 став 2 од овој закон;
3. Времено пренаменетото земјоделско земјиште не го врати во првобитната состојба во рокот пропишан во членот 39 став 4 од овој закон;
4. Времено пренаменува земјоделско земјиште за неземјоделски цели спротивно на членот 40 став 1 алинеја 1 од овој закон и
5. Започне да го користи земјоделското земјиште за нова намена без претходно платен надомест за пренамена на земјоделското земјиште (член 42).

Член 49

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице ако:

1. Не ги применува мерките од членот 32 на овој закон;
2. Врши палење спротивно на членот 35 став 2 од овој закон;
3. Времено пренаменетото земјоделско земјиште не го врати во првобитна состојба во пропишаниот рок во членот 39 став 4;
4. Времено пренаменува земјоделско земјиште за неземјоделски цели, спротивно на членот 40 став 1 алинеја 1 од овој закон;

5. Започне да го користи земјоделското земјиште за нова намена без претходно платен надомест за пренамена на земјоделското земјиште (член 42).

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 50

Подзаконските прописи предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 51

Корисниците на државното земјоделско земјиште во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе одредат парцела или повеќе парцели од државното земјиште со површина која изнесува најмалку 15% од вкупното земјиште кое му е дадено на користење од страна на државата.

Парцелите од ставот 1 на овој член ќе бидат означени и публикувани врз основа на катастарската документација содржана во катастарските планови.

Квалитетот на земјоделското земјиште од ставот 1 на овој член треба пропорционално да одговара на различните бонитетни класи на земјоделското земјиште во државна сопственост кое го користи.

Член 52

Постапката за издавање на земјоделско земјиште под закуп ја спроведува комисија формирана од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 53

Постапката за издавање на земјоделско земјиште под закуп може да се спроведе иако во неа земал учество и само еден понудувач.

Член 54

Постапката за давање под закуп на земјоделското земјиште од членот 51 на овој закон започнува со јавен оглас.

Огласот од ставот 1 на овој член се објавува во дневниот печат и ги содржи следниве елементи:

- површина (ха) и број на катастарска парцела;
- катастарска култура;
- бонитетна класа;
- катастарска општина и место викано;
- службености и други товари на земјиштето;
- состојба во која се наоѓа земјиштето (под култура или не);
- почетна цена;
- катастарска скица;
- времетраење на закупот;
- трошоци за тендерска документација;
- рок за поднесување на понудите и
- место и време на отворање на понудите со право на присуство на понудувачот.

На идниот понудувач му се дава на располагање целокупната тендерска документација.

Член 55

Ако на огласот од членот 54 на овој закон не се јави понудувач или не биде прифатена ни една од понудите, се распишува нов оглас по иста постапка.

Член 56

Ако и при повторувањето на постапката од членот 55 на овој закон не се јави понудувач или не биде прифатена најповолна понуда, земјоделското земјиште се дава под закуп со непосредна спогодба.

Член 57

За текот на отворањето на понудите и констатираните состојби пред и по отворањето на истите се прави записник кој го потпишуваат членовите на комисијата.

По завршувањето на постапката од ставот 1 на овој член, комисијата во рок од 30 дена донесува одлука за најповолна понуда.

Секој понудувач може да стави приговор на спроведената постапка до комисијата при Владата на Република Македонија.

Член 58

Како најповолна понуда се смета понудата која содржи највисока закупнина. Во случај на иста закупнина при одлучувањето предност ќе се даде на понудата која обезбедува порационално користење на земјоделското земјиште.

Член 59

Со понудувачот чија понуда е прифатена како најповолна министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство склучува договор.

На договорот од ставот 1 на овој член соодветно се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 60

Земјоделското земјиште од членот 51 на овој закон што не е засадено, засеано, односно подготвено за сеидба се предава на закупецот по заклучување на договорот за закуп.

Член 61

Земјоделското земјиште од членот 51 на овој закон што е засеано, односно засадено се предава на закупецот по собирањето на културите, освен ако поранешниот корисник и закупецот поинаку не се договорат.

Член 62

Правните лица кои на денот на влегувањето во сила на овој закон користат земјоделско земјиште во државна сопственост, продолжуваат со користење на тоа земјиште до нивната трансформација со исклучок на земјиштето кое се одзема согласно со членот 30 од овој закон.

Правното лице од ставот 1 на овој член настанато во процесот на приватизација на општественото правно лице од областа на аграрот, е должно да го извести Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во рок од 30 дена од денот на извршената трансформација, заради уредување на односите во врска со натамошното користење на земјоделското земјиште според одредбите на овој закон.

Ако правното лице од ставот 1 на овој член, настанало пред влегувањето во сила на овој закон, должно е за тоа веднаш по влегувањето во сила на овој закон да го извести Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, заради уредување на односите во врска со натамошното користење на земјоделското земјиште.

Член 63

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за заштита и користење на земјоделското земјиште ("Службен весник на СРМ" број 7/86, 51/88, 15/90 и "Службен весник на Република Македонија" број 28/91, 36/91, 83/92 и 62/93).

Член 64

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".